

Vergadering: 23 februari 2016
Agendanummer: 10
Status: Opiniërend
Portefeuillehouder: H. Blok
Behandelend ambtenaar H. Komduur, 0595-447792
E-mail: gemeente@winsum.nl (t.a.v. H. Komduur)

Aan de gemeenteraad,

Onderwerp:

Beschikbaar stellen van een krediet ad € 408.900,- voor het uitvoeren van legionella maatregelen aan de waterleidinginstallaties van gemeentelijke en niet gemeentelijke (sport) gebouwen.

Voorgestelde besluit:

1. Een krediet ad € 408.900,- beschikbaar te stellen voor het treffen van legionellapreventie maatregelen aan de volgende gebouwen:
 - a. Het zwembad als zijnde een prioritaire inrichting;
 - b. de gemeentelijke gebouwen met een verhoogd risico in verband met de aanwezigheid van douches;
 - c. vijf niet-gemeentelijke sportgebouwen met een verhoogd risico in verband met de aanwezigheid van douches
2. Hiervoor het restant van de in de begroting 2011 opgenomen krediet voor legionella-aanpak ad € 340.500,- in te zetten;
3. De extra uit dit voorstel voortvloeiende kapitaallasten ad € 1.501,- in 2016 in mindering te brengen op het begrotingssaldo;
4. Twee dorpshuizen die tevens als sportgebouw worden gebruikt de mogelijkheid te bieden in eigen opdracht de voorgestelde maatregelen, conform de offerte, te nemen en hiervoor de reserve dorpshuizen in te zetten tot een bedrag van € 45.888,-

Wat vooraf ging:

In 2012 is door de raad een krediet beschikbaar gesteld (€ 44.500,-) voor het opstellen van een voorbereidingsdocument om te komen tot legionellapreventie in 19 gemeentelijke gebouwen en 11 NIET gemeentelijke gebouwen. Dit bedrag is gedekt uit het in de begroting 2011 gereserveerd krediet van € 385.000,-.

Uitkomsten inventarisatie/aanbesteding:

Inmiddels zijn alle gebouwen geïnterviewd. Uit de gehouden inspecties blijkt dat een flink aantal installaties technische tekortkomingen hebben en er zowel verbeter en beheersmaatregelen nodig zijn, maar ook technische aanpassingen plaats moeten vinden. Het geheel is vertaald in een aanbestedingsstuk en de resultaten van de gehouden aanbesteding zijn als volgt:

Totaaloverzicht financiële gevolgen noodzakelijk aanpassingen:

Perceel 1: 15 gemeentelijke gebouwen	€ 281.228,45
Perceel 2: Nieuwe installatie in de sporthal Ripperdahal	€ 51.775,56
Perceel 3: 11 NIET gemeentelijke gebouwen	<u>€ 240.267,38</u>
Totaal exclusief 21% btw	€ 573.271,39

Oorspronkelijke aanbestedingsbedragen per gebouw aangepast:

Na de aanbesteding zijn de uitvoeringskosten bij alle gebouwen nog eens kritisch tegen het licht gehouden. Uit deze check bleek dat er bij alle gebouwen een te hoog bedrag was opgenomen als stelpost. Deze bedragen zijn daarom (per gebouw) aangepast naar een aanvaardbaar niveau. Dit heeft geresulteerd in onderstaande uitvoeringsbedragen.

Specificatie van kosten (na aanbesteding) van alle gemeentelijke gebouwen:

1. Zwembad De Hoge Vier	€ 24.199,-
2. Gymlokaal Borgweg	€ 17.662,-
3. Gymlokaal Sauwerd	€ 18.522,-
4. Gymlokaal Ezinge	€ 9.209,-
5. Gymlokaal Rasquert	€ 11.457,-
6. Werkplaats/kga depot	€ 5.350,-
7. Kleedgebouw Rood/Zwart Baflo	€ 23.383,-
8. Kleedgebouw sportpark Feerwerd	€ 25.680,-
9. Kleedgebouw tennisclub Baflo	€ 5.281,-
10. Gemeentehuis Winsum	€ 9.774,-
11. Bibliotheek Winsum	€ 1.504,-
12. Peuterspeelzaal Baflo	€ 4.156,-
13. Museum Wierdenland Ezinge	€ 1.042,-
14. Brandweergarage Baflo	€ 3.204,-
15. Bejaarden/jeugdsoos Winsum	€ 2.156,-
16. Sporthal Winsum	€ 45.778,-
17. Kleedgebouw v.v. Hunsingo (uitgevoerd in 2013)	€ n.v.t.
18. Kleedgebouw v.v. Adorp (gesloopt)	€ n.v.t.
19. Peuterspeelzaal Sauwerd (gesloopt)	€ n.v.t.
20. Kleedgebouw v.v. Viboa (niet meegenomen in Aanbesteding)	<u>€ n.v.t.</u>
Totaal	€ 208.357,-

Specificatie 6 dorpshuizen en 5 niet gemeentelijke sportgebouwen:

1. Dorpshuis Op Streek Den Andel	€ 15.034,-
2. Dorpshuis Agricola Baflo	€ 10.775,-
3. Dorpshuis Artharpe Adorp	€ 20.574,-
4. Dorpshuis 'd Olle Schoul Feerwerd	€ 6.836,-
5. Dorpshuis Ubbegaheem te sauwerd	€ 10.701,-
6. Dorpshuis Schleurholtshuus Ezinge	<u>€ 9.178,-</u>
Totaal excl. btw	€ 73.095,-

1. Kleedgebouw v.v. Sios te Sauwerd	€ 28.119,-
2. Kleedgebouw v.v. Viboa te Winsum	€ 30.370,-
3. Kleedgebouw Tennisclub Winsum	€ 8.520,-
4. Kleedgebouw tennisclub Sauwerd	€ 7.079,-
5. Kleedgebouw tennisclub Ezinge	<u>€ 4.260,-</u>
Totaal excl. btw	€ 78.348,-

Overzicht totale kosten na aanpassing aanbestedingsbedragen:

16 gemeentelijke gebouwen	€ 208.357,-
6 dorpshuizen	€ 73.095,-
5 NIET gemeentelijke sportgebouwen	<u>€ 78.348,-</u>
Totaal excl. btw	€ 359.800,-

Keuzes:

Het geoffreerde bedrag ligt hoger dat het restant van het eerder gereserveerde kredietruimte van € 340.500. Dit heeft er toe geleid dat er nog eens kritisch is gekeken naar de wettelijke noodzaak van legionellapreventie. Er bestaan verschillende risicocategorieën en er zijn verschillende keuzes mogelijk.

In de hoogste categorie (prioritaire inrichtingen), waarbij het wettelijk verplicht is maatregelen te nemen valt alleen het zwembad De Hoge Vier. Bij dit object hebben we dan ook geen keus. Mede hierom zijn voorafgaand aan het zwemseizoen 2015 de installaties en het leidingwerk bij het zwembad reeds aangepast om te voldoen aan de eisen. De kosten zijn vooreerst gedekt uit het budget voor gebouwenonderhoud.

Vervolgens zijn er gebouwen die vallen in de categorie waar een verhoogd risico aanwezig is omdat er douches aanwezig zijn. Gebouweigenaren hebben hiervoor een zorgplicht. Er hoeven niet persé preventieve maatregelen genomen te worden, maar de eigenaar dient wel periodiek te controleren. Bij verhoogde legionellawaarden dienen er wel maatregelen genomen te worden. Dit komt nu met enige regelmaat voor in onze sportgebouwen. De verhoogde waarden zijn niet zorgelijk, maar elke keer moeten er wel maatregelen genomen worden (leidingen, doorspoelen koppelingen vervangen, watermonsters nemen en analyseren e.d.).

Vaak zijn we er vroegtijdig bij en hoeven de betreffende accommodaties niet dicht, maar bij hogere waarden is dit wel het geval. Dan is het risico en de ingreep groter en moet de accommodatie dicht om de noodzakelijk maatregelen uit te voeren. We reageren nu dus reactief. Bij een preventieve aanpak voorkomen we deze adhoc aanpak en, nog belangrijker, beperken we de risico's. Bij deze categorie zijn wij van mening dat de kosten opwegen tegen het risico dat we lopen.

In de derde categorie vallen de zogenaamde 'laag risico gebouwen'. Dit zijn gebouwen waar geen douches aanwezig zijn, maar voornamelijk drinkwatervoorzieningen. Wettelijk gezien vallen deze gebouwen onder dezelfde categorie als gebouwen met een verhoogd risico. Wij zijn echter van mening dat de kans op besmetting bij de gebouwen in deze categorie dermate laag is, dat wij het maatschappelijk verantwoord vinden om op dit moment geen aanpassingen te doen in deze gebouwen. Uiteraard zal bij toekomstig regulier onderhoud / vervanging rekening worden gehouden met de nieuwste eisen omtrent legionella.

Voor de uitvoering van maatregelen in het kader van legionellapreventie hebben wij dan ook de volgende keuzes gemaakt:

Keuze 1 (gemeentelijke prioritaire inrichtingen)

In de hoogste categorie (prioritaire inrichtingen), waarbij het wettelijk verplicht is maatregelen te nemen valt het zwembad De Hoge Vier. Zoals eerder in dit voorstel gemeld, hebben wij de noodzakelijke maatregelen aan deze installaties (incl. plaatsing breaktank) aan het begin van het zwemseizoen 2015 reeds uitgevoerd. De werkelijke kosten vielen hoger uit dan geraamd en bedroegen € 34.596,--.

Keuze 2 (gemeentelijke gebouwen)

Alleen die gebouwen waar een verhoogd risico aanwezig is door het gebruik van douches worden preventief aangepast met betrekking tot legionellapreventie.

Dit betekent dat in onderstaande gebouwen waarin geen douches aanwezig zijn wij ook geen maatregelen willen treffen, anders dan bij klachten of toekomstig onderhoud.

Bibliotheek te Winsum	€ 1.504,-
Pand Hoofdstraat 1/3 te Winsum	€ 2.156,-
Museum Wierdenland	<u>€ 1.042,-</u>
Totaal excl. btw	€ 4.702,-

Daarnaast vinden wij het onlogisch en daarom ook niet gewenst om te investeren in gebouwen waarvan bekend is dat ze op korte termijn gesloopt of verkocht worden. Het gaat daarbij om de volgende gebouwen:

Gymzaal Rasquert	€ 11.457,-
Kleedgebouw tennisclub Baflo	€ 5.281,-
Peuterspeelzaal Baflo	<u>€ 4.156,-</u>
Totaal excl. btw	€ 20.894,-

Door niet te investeren ten behoeve van legionellapreventie in deze gebouwen levert dit in totaal een besparing op van **€ 25.596,-**.

Keuze 3 (niet gemeentelijke gebouwen zijnde kleedgebouwen)

Vervolgens hebben we te maken met gebouwen waarvan we als gemeente geen eigenaar zijn, de zogenaamde niet-gemeentelijke gebouwen. Uw raad heeft de keus gemaakt ook deze gebouwen mee te nemen in de inventarisatie. Nu ligt de vraag voor, wat te doen met de aanpassingen aan deze gebouwen en dan specifiek de sportgebouwen (kleedruimten) met douches. Op de dorpshuizen komen we bij keuze 4 terug.

Strikt formeel hebben we geen verantwoordelijkheid voor deze kleedruimten. Echter, ten aanzien van de sporters vinden wij dat wij dezelfde verantwoordelijkheid hebben als voor sporters in de gemeentelijke gebouwen met douches.

De sporter weet (veelal) niet of hij/zij in een gebouw van de gemeente dan wel sportvereniging doucht. Een vergelijkbare situatie voor de sporter vinden wij gewenst. Daar komt bij dat de noodzakelijke investeringen een behoorlijk financieel offer vragen van de betreffende verenigingen die zelf een kleedgebouw in eigendom hebben. Dit zou leiden tot een onevenredige belasting van de verschillende verenigingen. Concreet gaat het om de volgende vijf niet-gemeentelijke kleedgebouwen waarvan wij vinden dat een gemeentelijke investering gerechtvaardigd is in verband met de aanwezigheid van douches.

Sportgebouw c.v.v. Sios Sauwerd	€ 28.119,-
Sportgebouw c.v.v. Viboa Winsum (oude deel)	€ 30.370,-
Kleedgebouw tennisclub Winsum	€ 8.520,-
Kleedgebouw tennisclub Sauwerd	€ 7.079,-
Kleedgebouw tennisvereniging Ezinge	<u>€ 4.260,-</u>
Totaal excl. btw	€ 78.348,-

Keuze 4 (Niet gemeentelijke gebouwen zijnde dorpshuizen)

In twee van de zes dorpshuizen (Op Streek te Den Andel en Artharpe te Adorp) zijn douches in gebruik, dus ook hier is er sprake van een verhoogd risico op legionella besmetting. De overige vier dorpshuizen hebben geen douches. Met deze 4 dorpshuizen zouden wij op

dezelfde wijze om willen gaan als met onze eigen gebouwen waarin geen douches aanwezig zijn. Dus geen maatregelen treffen in het kader van legionellapreventie. Uiteraard staat het de eigenaren van de dorpshuizen vrij om voor eigen rekening wel maatregelen te treffen. Dit is ook hun verantwoordelijkheid. De twee dorpshuizen waar douches aanwezig zijn willen wij de mogelijkheid bieden om éénmalig een beroep te doen op de reserve dorpshuizen voor maximaal het geoffreerde uitvoeringsbedrag van € 35.608,- excl. btw, met bijkomende geraamde kosten (€ 2.041,-) voor controle, toezicht en oplevering. De stand van de reserve is afgerond 60.000 euro. Na de onttrekking van het bedrag voor de legionellapreventie blijft de reserve van voldoende omvang voor daar waar het voor bedoeld is, namelijk als calamiteitenfonds voor de dorpshuizen. De reserve wordt jaarlijks aangevuld. Wij zijn van mening dat de dorpshuisbesturen zelf het initiatief moeten nemen en zelf moeten zorgdragen voor opdrachtverstrekking. Uiteraard willen wij wel adviserende ondersteuning bieden tijdens het uitvoeringsproces.

Kleedgebouw “nieuw” bij Viboa:

Bij de realisatie van de nieuwe kleedkamers van Viboa in 2009 zijn de installaties dusdanig aangelegd dat er normaliter vanuit kon worden gegaan dat de kans op legionellabesmetting nihil zou zijn. De afgelopen periode hebben zich meerdere keren problemen voorgedaan bij de douches, met een serieuze verhoogde kans op een legionellabesmetting. Hierop aansluitend is advies gevraagd aan een deskundig adviesbureau en is een inspectie uitgevoerd. De bevindingen sluiten een verhoogd risico op legionellabesmetting niet uit. Het advies van het adviesbureau is om aanvullende maatregelen te treffen aan de leidingwaterinstallatie. De kosten van € 8.200,- excl. btw zijn opgenomen in dit voorstel.

Bijhouden logboeken en actueel houden beheersplannen

Het verplicht bijhouden van een logboek en het actueel houden van de beheersplannen en de daaruit voortvloeiende verplichte onderhoudswerkzaamheden door eigenaren van de 5 niet gemeentelijke sportgebouwen en de 2 dorpshuizen dient net zo goed geborgd te zijn als die van de gebouwen waar de gemeente eigenaar van is. Wanneer deze werkzaamheden door de gemeente worden uitgevoerd dan worden deze jaarlijks terugkerende kosten geraamd voor deze niet gemeentelijke gebouwen op € 5.950,- excl. btw.

Aangezien wij geen eigenaar van deze gebouwen zijn, maar wij wel in het maatschappelijk belang willen investeren in deze gebouwen in het kader van legionellapreventie, zou het logisch zijn dat de verplichting voor het bijhouden van de logboeken en de beheersplannen wordt neergelegd bij de eigenaren (verenigingen). Om dit goed te borgen ziet de gemeente hierop toe en dient men jaarlijks een rapportage aan te leveren waarmee men haar verplichting verantwoord. Wanneer de verenigingen naar het oordeel van de gemeente in hun verplichting te kort schieten dan zien wij ons genoodzaakt om de werkzaamheden te laten uitvoeren in opdracht van de gemeente en de kosten hiervoor bij de verenigingen in rekening te brengen. Immers de veiligheid van de gebruikers staat bij ons voorop (zie keuzemogelijkheid 2 in de nota).

Aanvullende financiële consequenties:**1. Coördinatie procesmanagement, controle en toezicht door KOMO-en BRL 6010 gecertificeerd bedrijf:**

Gezien de beschikbare knowhow en opgedane ervaring tijdens de inventarisatie ronde en het aanbestedingstraject ligt het voor de hand om ook het vervolg procesmanagement, alsmede de controle op de uitvoering bij dezelfde externe partijen te houden.

De totale kosten voor de diverse onderdelen worden geoffreerd voor € 43.000,- excl. btw.

2. Onvoorziene kosten:

Binnen dit project zijn er veel bewerkingen en aanpassingen gepland in een groot aantal gebouwen. Het loopt dan vaak net even anders dan van te voren gedacht of gepland.

Hiervoor is een bedrag opgenomen van € 18.267,- exclusief btw.

Totaal kostenoverzicht:

Rekening houdend met de gemaakte keuzes ziet het totaal kostenplaatje er als volgt uit. Daarbij wordt opgemerkt dat in 2014 de aanbesteding reeds heeft plaatsgevonden. Daarom is in het overzicht ook rekening gehouden met een prijsindex van 1,5%.

Geplande investering gemeentelijke gebouwen

1. Zwembad De Hoge vier	€ 34.596,-	
2. Gymlokaal Borgweg	€ 17.662,-	
3. Gymlokaal Sauwerd	€ 18.522,-	
4. Gymlokaal Ezinge	€ 9.209,-	
5. Werkplaats / kga depot	€ 5.350,-	
6. Kleedgebouw RoodZwart Baflo	€ 23.383,-	
7. Kleedgebouw sportpark Feerwerd	€ 25.680,-	
8. Gemeentehuis Winsum	€ 9.774,-	
9. Brandweergarage Baflo	€ 3.204,-	
10. Sporthal Winsum	<u>€ 45.778,-</u>	
Totaal gemeentelijke gebouwen		€ 201.357,-

5 niet gemeentelijke sportgebouwen

11. Sportgebouw c.v.v. Sios Sauwerd	€ 28.119,-	
12. Sportgebouw c.v.v. Viboa Winsum (oude deel)	€ 30.370,-	
13. Kleedgebouw tennisclub Winsum	€ 8.520,-	
14. Kleedgebouw tennisclub Sauwerd	€ 7.079,-	
15. Kleedgebouw tennisvereniging Ezinge	<u>€ 4.260,-</u>	
Totaal niet gemeentelijke sportgebouwen		€ 78.348,-
Coördinatie, controle, toezicht etc. door externe partijen		€ 43.000,-
Onvoorzien (incl. indexering)		<u>€ 18.267,-</u>
Totaal		€ 340.972,-
Twee dorpshuizen (incl. onvoorzien/indexering)		<u>€ 37.924,-</u>
Totale investering excl. btw		€ 378.895,-
Niet compensabele/te verrekenen BTW		<u>€ 30.005,-</u>
Totale investering incl. btw		€ 408.900,-

Voor een gespecificeerde opstelling van de maatregelen per gebouw met eventuele BTW-consequenties wordt verwezen naar de bijlage maatregelen legionella-preventie.

Planning:

De planning is om in 2016 te starten met de werkzaamheden en deze eind 2016 zoveel mogelijk af te ronden. Vakantieperiodes zullen zoveel mogelijk gebruikt worden om de werkzaamheden uit te voeren zodat gebruikers zo weinig mogelijk overlast ondervinden.

Financiën

Voor de uitvoering van het maatregelenpakket legionellapreventie resteert nog kredietruimte tot een bedrag van € 340.500. Dit bedrag is het restant van het in 2011 beschikbaar gestelde krediet van € 385.000. Van dit bedrag is een bedrag van € 44.500 gebruikt voor de inventarisatie van de benodigde maatregelen.

Er is een totaalkrediet nodig van € 408.900. In dit bedrag zit een relatief kleine post onvoorzien van € 21.928 waarvan in ieder geval een deel nodig is om de gestegen prijzen in 2015 en 2016 te kunnen opvangen. De offertes zijn namelijk gebaseerd op prijspeil 2014.

Verder willen we voorstellen om de maatregelen in de beide dorpshuizen ad € 45.888,- ineens te dekken uit de reserve dorpshuizen.

Er resteert dan nog een benodigde kredietruimte van € 363.012, terwijl er nog een restantkrediet is van € 340.500,-. Er ontbreekt nog een bedrag van € 22.512,-. Wij hebben alle te nemen maatregelen nogmaals gecheckt, maar we zien geen posten meer met "ruimte" in de raming.

Wij stellen uw raad dan ook voor om een krediet beschikbaar te stellen van € 408.900,- voor de in dit voorstel beschreven legionellamaatregelen. Van dit bedrag wordt een bedrag van € 45.888,- ineens gedekt vanuit de reserve dorpshuizen. Voor het resterende bedrag zijn de kapitaallasten al voor een heel groot deel in de begroting opgenomen. De kapitaallasten voor de niet geraamde kredietruimte van € 22.512,- bedragen in het jaar 2016 € 1.501,-. Wij stellen voor om deze lasten in 2016 te dekken uit de begrotingsruimte 2016. De lasten voor de jaren 2017 en volgende worden meegenomen bij de cijfers in de kadernota 2016.

Voorstel:

Op basis van de risicoafweging die wij gemaakt hebben, zijn wij van mening dat in het kader van legionellapreventie het maatschappelijk verantwoord is om alleen te investeren in de prioritaire inrichting (zwembad De Hoge Vier) en gebouwen met een verhoogd risico. Wij stellen daarom uw raad voor om:

1. Een krediet ad € 408.900,- beschikbaar te stellen voor het treffen van legionellapreventie maatregelen aan de volgende gebouwen:
 - a. Het zwembad als zijnde een prioritaire inrichting;
 - b. de gemeentelijke gebouwen met een verhoogd risico in verband met de aanwezigheid van douches;
 - c. vijf niet-gemeentelijke sportgebouwen met een verhoogd risico in verband met de aanwezigheid van douches;
2. Hiervoor het restant van de in de begroting 2011 opgenomen krediet voor legionella-aanpak ad € 340.500,- in te zetten;
3. De extra uit dit voorstel voortvloeiende kapitaallasten ad € 1.501,- in 2016 in mindering te brengen op het begrotingssaldo.
4. Twee dorpshuizen die tevens als sportgebouw worden gebruikt de mogelijkheid te bieden in eigen opdracht de voorgestelde maatregelen, conform de offerte, te nemen en hiervoor de reserve dorpshuizen in te zetten tot een bedrag van € 45.888,-.

Agendanummer:

Vergadering:

De raad van de gemeente Winsum;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders;

b e s l u i t :

1. Een krediet ad € 408.900,- beschikbaar te stellen voor het treffen van legionellapreventie maatregelen aan de volgende gebouwen:
 - a. Het zwembad als zijnde een prioritaire inrichting;
 - b. de gemeentelijke gebouwen met een verhoogd risico in verband met de aanwezigheid van douches;
 - c. vijf niet-gemeentelijke sportgebouwen met een verhoogd risico in verband met de aanwezigheid van douches
2. Hiervoor het restant van de in de begroting 2011 opgenomen krediet voor legionella-aanpak ad € 340.500,- in te zetten;
3. De extra uit dit voorstel voortvloeiende kapitaallasten ad € 1.501,- in 2016 in mindering te brengen op het begrotingssaldo;
4. Twee dorpshuizen die tevens als sportgebouw worden gebruikt de mogelijkheid te bieden in eigen opdracht de voorgestelde maatregelen, conform de offerte, te nemen en hiervoor de reserve dorpshuizen in te zetten tot een bedrag van € 45.888,-

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Winsum in zijn openbare vergadering van

De raad voornoemd,

voorzitter,

griffier,